

(๒๖)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมາṇาไทยพระมหาภักษري'

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๐/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๖๑

วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ศาลแขวงดุสิตสั่งคำโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา ที่ ๒ นางปัญญาตันน์ นันทภูษิตานนท์ ที่ ๑๐ นายวิรุพห์ นันทภูษิตานนท์ ที่ ๑๑ นายบรินูรณ์ เกียงวงศ์กร ที่ ๒๑ และนางสาววลี ญาณะแหงมา ที่ ๓๑) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือสั่งคำโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการประกอบสรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๓ (ดุสิต) เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นางสาวสุนันทรัตน์ มุกตรี ที่ ๑ กับพวก รวม ๓๙ คน เป็นจำเลยต่อศาลแขวงดุสิตในคดีอาญา หมายเลขคดีที่ อ.๑๙๖/๒๕๖๑ ฐานความผิดร่วมกันมั่วสุมหรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย อันเป็นการกระทำความผิดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ข้อ ๑๒ ต่อมาจำเลยทั้งห้าได้ยื่นคำโต้แย้งเพื่อขอให้ศาลแขวงดุสิตส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ที่ห้ามผู้ใดเมือง หรือชุมชนทำการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เว้นแต่ เป็นการชุมนุมที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย นั้น ขัดต่อบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ กล่าวคือ ไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญกำหนดห้ามเมือง หรือชุมชนทำการเมือง หากการเมือง หรือชุมนุม ทำการเมืองนั้นกระทำโดยสงบและปราศจากอาชญากรรม ย่อมถือเป็นการชุมนุมที่ได้รับการคุ้มครอง โดยรัฐธรรมนูญแล้ว อีกทั้งคำสั่งฉบับดังกล่าวยังเป็นการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมซึ่งกระทบกระท่อน และมีลักษณะเป็นการทำลายสารัตถะแห่งเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ เป็นการใช้อำนาจ กำหนดกฎหมายที่ทางกฎหมายเกินสมควรแก่เหตุ และไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการตรากฎหมายจำกัด เสรีภาพในการชุมนุม เพราะมิได้มีวัตถุประสงค์ที่เป็นไปเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศึกรอมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น แต่อย่างใด คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ จึงขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔

ศาลแขวงดุสิตเห็นว่า คำโต้แย้งของจำเลยทั้งห้าต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับหนังสือ ส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งห้าไว้พิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ หรือไม่ เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลแขวงดุสิตส่งคำโต้แย้งของจำเลยทั้งห้าเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน

พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ มีสถานะการใช้บังคับเป็นกฎหมายและเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแขวงดุสิตจะใช้บังคับแก่คดี และเมื่อจำเลยทึ้งห้าได้โต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการลงบันทึกไว้ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและบรรดากรรมการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๓๔๙ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๑) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการลงบันทึกไว้ที่ ๒/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เนพะในข้อ ๑๒” และความในข้อ ๔ “คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ข้อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จะต้องมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่ศาลมีคำสั่งนี้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการลงบันทึกไว้ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและบรรดากรรมการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๑) คำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการลงบันทึกไว้ที่ ๒/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เนพะในข้อ ๑๒” อันมีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคำให้แย้งของจำเลยทึ้งห้าที่ข้อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑

- ๔ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งสำหรับคดี

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๙๐/๒๕๖๑)

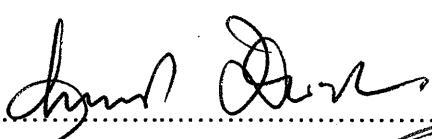
(นายจารุณ ภักดีธนากร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัช ชาลว)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีกิยรติ มีนະกันนิยฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

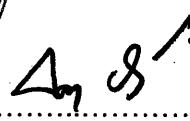
(นายนครินทร์ เมฆ ไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุյม ส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

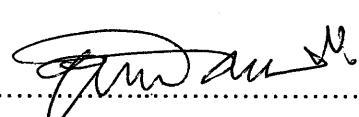
(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวริทธิ์ กังศศิเทียม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ